

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1997 - 1998 (*)

8 JULI 1998

WETSVOORSTEL

**tot regeling van de strafrechtelijke
aansprakelijkheid van ministers**

AANVULLEND VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
HERZIENING VAN DE GRONDWET EN DE
HERVORMING DER INSTELLINGEN (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEREN
**DIDIER REYNDERS EN
SERVAIS VERHERSTRAETEN**

- (1) Samenstelling van de commissie :
Voorzitter : mevrouw de T'Serclaes (N.)

A. — Vaste leden	B. — Plaatsvervangers
C.V.P. HH. De Clerck, Leterme, Tant, Verherstraeten.	HH.Brouns, De Crem, Moors, Van Eetvelt, Vanpoucke.
P.S. HH. Demotte, Giet, Meureau.	HH.Eerdeken, Henry, Janssens(Ch), Moureaux.
V.L.D. HH.Dewael, Lano, Versnick.	HH. Chevalier, Daems, De Croo, Verwilghen.
S.P. HH.Delathouwer, Vande Lanotte.	HH. Landuyt, Vandenbossche, Van der Maelen.
P.R.L.- HH. Maingain, F.D.F. Reynders.	HH. Duquesne, Michel, Simonet.
P.S.C. Mevr. de T'Serclaes.	HH. Gehlen, Lefevre.
V.B. H. Lowie.	HH. Annemans, Laeremans.
Agalev/H. Lozie. Ecolo	HH. Decroly, Viseur (J.-P.).

C. — Niet-stemgerechtigd lid

V.U. H. Bourgeois

Zie:

- 1274 - 97 / 98:

- N° 1 : Wetsvoorstel van mevrouw de T'Serclaes
- N° 2 tot 5 : Amendementen.
- N° 6 : Advies van de Raad van State.
- N° 7 tot 9 : Amendementen.
- N° 10 : Verslag.
- N° 11 : Tekst aangenomen door de commissie.
- N° 12 tot 14 : Amendementen.
- N° 15 : Aanvullend verslag.
- N° 16 : Gewijzigd artikel.
- N° 17 : Amendementen.

Zie ook:

- N° 19 : Tekst aangenomen door de commissie.

(*) Vierde zitting van de 49ste zittingsperiode

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1997 - 1998 (*)

8 JUILLET 1998

PROPOSITION DE LOI

**réglant la responsabilité pénale des
ministres**

RAPPORT COMPLEMENTAIRE

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE
RÉVISION DE LA CONSTITUTION ET DE LA
RÉFORME DES INSTITUTIONS(1)

PAR
**MM. DIDIER REYNDERS ET
SERVAIS VERHERSTRAETEN**

- (1) Composition de la commission :
Président : Mme de T'Serclaes (N.)

A. — Titulaires	B. — Suppléants
C.V.P. MM. De Clerck, Leterme, Tant, Verherstraeten.	MM.Brouns, De Crem, Moors, Van Eetvelt, Vanpoucke.
P.S. MM. Demotte, Giet, Meureau.	MM. Eerdeken, Henry, Janssens(Ch), Moureaux.
V.L.D. MM.Dewael, Lano, Versnick.	MM. Chevalier, Daems, De Croo, Verwilghen.
S.P. M.Delathouwer, Vande Lanotte.	MM. Landuyt, Vandenbossche, Van der Maelen.
P.R.L.- MM. Maingain, F.D.F. Reynders.	MM. Duquesne, Michel, Simonet.
P.S.C. Mme de T'Serclaes.	MM. Gehlen, Lefevre.
V.B. M. Lowie.	MM. Annemans, Laeremans.
Agalev/M. Lozie. Ecolo	MM. Decroly, Viseur (J.-P.).

C. — Membre sans voix délibérative

V.U. M. Bourgeois

Voir:

- 1274 - 97 / 98:

- N° 1 : Proposition de loi de Mme de T'Serclaes.
- N° 2 à 5 : Amendements.
- N° 6 : Avis du Conseil d'Etat.
- N° 7 à 9 : Amendements.
- N° 10 : Rapport.
- N° 11 : Texte adopté par la commission.
- N° 12 à 14 : Amendements.
- N° 15 : Rapport complémentaire.
- N° 16 : Article modifié.
- N° 17 : Amendements.

Voir aussi:

- N° 19 : Texte adopté par la commission.

(*) Quatrième session de la 49ème législature

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft vergaderd op 24 juni 1998 ingevolge de door de plenaire vergadering van 17 juni 1998 genomen beslissing om de tekst naar de commissie terug te zenden «teneinde het probleem van de overeenstemming met het voorstel van bijzondere wet (de heer Vandenberghe c.s.) tot regeling van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van leden van een gemeenschaps- of gewestregering, (Stuk Senaat nrs. 969/1 tot 7 te bespreken.» (Beknopt Verslag, 17 juni 1998, blz. 5905).

I. BESPREKING

De heer Bourgeois dient amendement nr. 123 (Stuk nr. 1274/17) in, dat ertoe strekt in het opschrift van het onderhavige voorstel het woord «aansprakelijkheid» te vervangen door het woord «verantwoordelijkheid». De indiener preciseert dat men het in het Nederlands heeft over de «strafrechtelijke verantwoordelijkheid» en de «burgerlijke aansprakelijkheid», terwijl in het Frans de term «responsabilité» voor beide begrippen wordt gebruikt.

Hetzelfde amendement werd ingediend bij de bespreking van het ontwerp van bijzondere wet tot regeling van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van leden van een gemeenschaps- of gewestregering (Stuk nr. 1616/3).

*
* *

Mevrouw de T'Serclaes en de heren Reynders, Verherstraeten en Delathouwer dienen amendement nr. 124 (Stuk nr. 1274/17) in, dat in het voorliggende voorstel de wijzigingen opneemt die de Senaat heeft aangebracht in het ontwerp van bijzondere wet tot regeling van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van leden van een gemeenschaps- of gewestregering (Stuk nr. 1616/1).

Uw rapporteur, de heer Reynders, brengt in herinnering dat op 16 juni 1998, bij de bespreking in commissie van de tekst van het voorstel van bijzondere wet tot regeling van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van leden van een gemeenschaps- of gewestregering, zoals die door de Senaatscommissie voor de Institutionele Aangelegenheden werd aangenomen (Stuk Senaat nr. 969/7), is gebleken dat er een aantal verschillende waren tussen de tekst van dat voorstel van bijzondere wet en die van het voorliggend wetsvoorstel (Stuk nr. 1616/4). Ingevolge de beslissing van de plenaire vergadering van de Senaat van 18 juni 1998 om de tekst naar de commissie terug te zenden, heeft de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden «in de tekst enkele correcties aangebracht» en eveneens twee amendementen aangenomen «om (zich) af te stemmen op de in de Kamer

MESDAMES, MESSIEURS,

Suite à la décision de renvoi en commission prise par la séance plénière du 17 juin 1998 «afin d'y examiner les problèmes de concordance avec la proposition de loi spéciale (M. Vandenberghe et consorts) réglant la responsabilité pénale des membres des gouvernements de communauté ou de région (Doc. Sénat n°s 969/1 à 7)» (CRA, 17 juin 1998, p 5921), votre commission s'est réunie le 24 juin 1998.

I. DISCUSSION

M. Bourgeois dépose un amendement n° 123 qui tend à remplacer dans l'intitulé de la présente proposition, le terme «aansprakelijkheid» par «verantwoordelijkheid» (Doc. n° 1274/17). L'auteur précise qu'en néerlandais, on parle de «strafrechtelijke verantwoordelijkheid» et de «burgerlijke aansprakelijkheid» alors que le français utilise le terme «responsabilité» pour ces deux notions.

Le même amendement a été présenté lors de l'examen du projet de loi spéciale réglant la responsabilité pénale des membres des gouvernements de communauté ou de région (Doc. n° 1616/3).

*
* *

Mme de T'Serclaes et MM. Reynders, Verherstraeten et Delathouwer déposent un amendement n° 124 (Doc. n° 1274/17) qui reprend dans la présente proposition les modifications apportées par le Sénat dans le projet de loi spéciale réglant la responsabilité pénale des membres des gouvernements de communauté ou de région (Doc. n° 1616/1).

Votre rapporteur, M. Reynders rappelle que lors de l'examen en commission, le 16 juin 1998, du texte de la proposition de loi spéciale réglant la responsabilité pénale des membres des gouvernements de communauté ou de région tel qu'il avait été adopté par la commission des Affaires institutionnelles du Sénat (Doc. Sénat, n° 969/7), plusieurs différences de texte étaient apparues avec la présente proposition de loi (Doc. n° 1616/4). Suite à la décision de renvoi en commission prise par la séance plénière du Sénat, le 18 juin 1998, la commission des Affaires institutionnelles «a apporté au texte quelques corrections» et a également adopté deux amendements dans «le souci de (se) rapprocher du texte voté à la Chambre ...» (Sén. CRA, 18 juin 1998, pp. 2924 et 2925).

aangenomen tekst ...» (Senaat - Beknopt verslag 18 juni 1998, blz. 2972).

Parallel daarmee strekt dit amendement ertoe het mogelijk te maken met betrekking tot de strafrechtelijke aansprakelijkheid van ministers een identieke tekst aan te nemen.

In dat verband stipt *de voorzitter* aan dat in artikel 17 de woorden «tijdens de uitoefening van zijn ambt» werden weggelaten, opdat ten opzichte van de federale ministers en van de leden van een gewest- of gemeenschapsregering een identieke tekst zou kunnen worden aangenomen, alsook om elke onduidelijkheid te voorkomen (zie in dat verband Stuk nr. 1616/4).

Een lid merkt op dat in de Franse tekst van artikel 17 de woorden «l'arrestation» en «la mise en détention préventive» door het voegwoord «et» met elkaar worden verbonden, terwijl daarvoor in artikel 18 het voegwoord «of» wordt gebruikt. Tenzij een reden ter verantwoording van dat verschil kan worden aangevoerd, ware het wellicht aangewezen de terminologie eenvormig te maken en het voegwoord «ou» te behouden.

Uw rapporteur, de heer Reynders, merkt op dat de commissie in de Franse versie voor de bewoordingen «*ni l'arrestation ni la mise en détention préventive*» had gekozen. De invoeging in de Franse tekst van het voegwoord «*et*» vloeit voort uit de goedkeuring van een amendement van de regering dat in de Senaatscommissie voor de Institutionele Aangelegenheden werd ingediend (zie Stuk Senaat, nr. 969/6, blz. 16 en 17).

De voorzitter is van mening dat dit voegwoord «et» dient te worden geïnterpreteerd als betrekking hebbende op de aanhouding *of* op de voorlopige hechtenis.

II. STEMMINGEN

Amendement nr. 123 van de heer Bourgeois wordt verworpen met 7 stemmen en 2 onthoudingen.

Amendement nr. 124 van mevrouw de T'Serclaes en de heren Reynders, Verherstraeten en Delathouwer, dat de hele tekst van het wetsvoorstel vervangt, wordt eenparig aangenomen.

De rapporteurs,

De voorzitter,

D. REYNDERS
S. VERHERSTRAETEN

N. de T'SERCLAES

Parallèlement, le présent amendement tend à permettre l'adoption d'un texte identique en ce qui concerne la responsabilité pénale des ministres.

A cet égard, *la présidente* précise qu'à l'article 17, les mots «pendant l'exercice de ses fonctions» ont été supprimés afin de permettre l'adoption d'un texte identique tant pour les ministres fédéraux que pour les membres d'un gouvernement de communauté ou de région et afin d'éviter toute ambiguïté (voir à ce propos Doc. n° 1616/4).

Un membre relève qu'à l'article 17, les mots «l'arrestation» et «la mise en détention préventive» sont reliés par la conjonction «et» tandis qu'à l'article 18, ils sont reliés par la conjonction «ou». Au cas où il n'existe pas de motif justifiant cette disparité, n'y aurait-il pas lieu d'harmoniser la terminologie en retenant la conjonction «ou» ?

Votre rapporteur, M. Reynders, fait observer que la commission avait retenu les termes «ni l'arrestation ni la mise en détention préventive». L'insertion dans le texte français de la conjonction «et» résulte de l'adoption d'un amendement du gouvernement en commission des Affaires institutionnelles du Sénat (Doc. Sénat, n° 969/6, pp. 16 et 17).

La présidente est d'avis qu'il y a lieu d'interpréter ce «et» comme visant l'arrestation *ou* la mise en détention préventive.

II. VOTES

L'amendement n° 123 de M. Bourgeois est rejeté par 7 voix et 2 abstentions.

L'amendement n° 124 de Mme de T'Serclaes et MM. Reynders, Verherstraeten et Delathouwer qui remplace l'ensemble du texte de la proposition de loi, est adopté à l'unanimité.

Les rapporteurs,

La présidente,

D. REYNDERS
S. VERHERSTRAETEN

N. de T'SERCLAES